

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana
Pravoslavna crkva sv. Blagoveštenja

Dubrovnik, 21. siječnja 2017.

Tema: Pomirenje – ljubav nas Kristova obuzima (usp. 2 Kor 5, 14-20)

Dragi vladiko i brate u episkopatu Grigorije,
braćo sveštenici i svećenici,
poštovani monasi, redovnice i redovnici,
dragi đakone,
sestre i braćo u Kristu Gospodinu!

Kad je astronaut Neil Armstrong kročio na Mjesec izrekao je jednu od najpoznatijih rečenica u povijesti: „Ovo je mali korak za čovjeka, a velik za čovječanstvo.“

Naše okupljanje iz godine u godinu na ovu molitvu za jedinstvo kršćana, jest možda maleni korak u sveukupnom ekumenskom pokretu, ali je, uvjeren sam, veliki korak u našem osobnom izvršavanju Kristove zapovijedi i želje, sažete u njegovoj velikosvećeničkoj molitvi: „Da svi budu jedno“ (Iv 17, 21). Uostalom, Isusov je evanđeoski poziv i pouka da i gorušičino zrno ima svoju veličinu i snagu, da malo kvasca ukvasa tijesto i da se jedino od malog zrna koje umire sebi, svojim htijenjima i raspoloženjima, rađa novi život.

I stoga i večeras izražavam svoju radost što nas je u ovoj crkvi koja čuva spomen na radosnu vijest Navještenja o Božjem utjelovljenju, Njegovu dolasku u ovaj naš svijet, ponovno okupila ista vjera, nada i ljubav, koje želimo dijeliti, svjedočiti i po njima živjeti.

Ovogodišnja Molitvena osmina za jedinstvo kršćana odvija se pod geslom: „Pomirenje – ljubav nas Kristova obuzima (usp. 2 Kor 5, 14-20).“ To geslo je pronašlo inspiraciju u pročitanoj ulomku iz Druge poslanice Korinćanima sv. Pavla apostola. Njime se željelo u središte pomirenja staviti osobu Isusa Krista i njegovu ujedinjujuću ljubav koja je jedina sposobna učiniti nas novim ljudima, onima koji su sposobni nadići razlike koje su se slijedom nesretnih povijesnih okolnosti, ali i doprinosom članova naših zajednica, dogodile među nama i koje nas i dalje dijele.

Kršćane u Njemačkoj, koji su izabrali geslo Molitvene osmine, dijeli raskol koji se dogodio Reformacijom, za koju se drži da je formalno započela 31. 10. 1517., a kojoj ove godine spominjemo 500. obljetnicu. No ove se godine spominjemo i jednog drugog događaja, 50. obljetnice međunarodnoga katoličko-protestantskog dijaloga, iz kojega su proizašli značajni ekumenski rezultati. Nadu da stvari idu dobrom smjeru daju i neke izjave i susreti pape Franje, koji se osobno uključio u obilježavanje obljetnice Reformacije.

Nas, okupljene večeras u ovoj dubrovačkoj pravoslavnoj crkvi sv. Blagoveštenja, dijeli jedan drugi, tzv. Istočni raskol, koji se dogodio 500 godina ranije. Povjesničari drže da je formalno započeo 16. 7. 1054., kad su u Carigradu kardinal Humbert, predstavnik Lava IX. i carigradski patrijarh Mihailo Cerularije donijeli ukaze o međusobnoj anatemi i ekskomunikaciji. Oba su ova ukaza poništena 1965. od strane pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore I. Carigradskog. No nažalost to nije prekinulo i crkveni raskol koji u praksi još uvijek traje. Nadu da se stvari mogu promijeniti daju srdačni susreti pape Franje i carigradskog patrijarha Bartolomeja I. i osobito susret pape Franje i ruskog patrijarha Kirila i njihova zajednička deklaracija u 30 točaka kojom su se dotaknuli mnogih važnih tema koje nas ujedinjuju, ali i izrazili bol „zbog gubitka jedinstva, rezultata ljudskih slabosti i grijeha“ i nadu da će njihov „susret pridonijeti ponovnoj uspostavi jedinstva koje je Bog htio, za koje je Krist molio.“

Ovu nadu često ne dijelimo, a ponekad i zloupotrebljavamo, na našim prostorima i našim međusobnim odnosima. Naši su odnosi, uz one zajedničke razloge podijeljenosti, opterećeni povijesnim sukobima među našim narodima. Danas su ti odnosi, ne znam kome je to u interesu, na veoma niskoj razini. To se događa zato što dopuštamo sredini u kojoj živimo da ona oblikuje nas, umjesto da mi, u duhu dijaloga i Kristove ljubavi, oblikujemo nju. Zato se bojimo dijaloga. Bojimo se okrenuti stranicu. Zato među našim Crkvama godinama ne postoje, ili su prigodni i iznimni kao ovaj naš molitveni susret, susreti u duhu dijaloga, međusobnog poštovanja i iskrene želje da se približimo jedni drugima. Umjesto da nadilazimo i smanjujemo razlike koje postoje, mi stvaramo nove. Umjesto da se jedni prema drugima odnosimo priznajući svoje pogreške i primjećujući tuđe vrline, mi činimo obrnuto, hvaleći se svojim umišljenim vrlinama i ističući tuđe pogreške. Ne budimo neprijatelji! Budimo braća i sestre u Kristu, što doista jesmo ako smo kršćani! Budemo bliži i bližnji! Dopustimo ljubavi Kristovoj da nas obuzme i međusobno pomiri, na što nas poziva geslo ovogodišnje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana i Pavlova poruka Korinćanima, ali i svima nama kao kršćanima, bez obzira na sve naše podijele i razlike ili, usuđujem se to reći, baš zbog naših podjela i razlika.

„Je li tko u Kristu novi je stvor“, kaže sv. Pavao. Trebamo u Kristu postati novi ljudi. Ili uopće nismo kršćani. Onaj tko je pridružen Kristu krštenjem, treba postati i životom, pameću, voljom... On je novi stvor, nova osoba. Nova osoba u Kristu stvari vidi na drugačiji način. Ne znači to da onaj koji je u Kristu nova osoba nema problema. Ne možemo izbrisati 1054., ni 1517., kao što ne možemo izbrisati sve ono loše što se događalo među našim narodima, a posredno i Crkvama, u povijesti dvadesetog stoljeća obilježenoj dvama svjetskim ratovima, „našim“ ratom i zločinima počinjenim s obje strane. Biti u Kristu novi stvor, novi čovjek znači nešto drugo. Znači suočiti se sa svim tim balastom prošlosti na nov, drukčiji, na Kristov način. Ako je netko u Kristu, sposoban je otvorenim očima pogledati povijest i prihvatiti je onakvu kakva ona jest, a ne uljepšanu, ali niti sasvim crnu, osobito ne pretvorenu u mit koji

ruši mostove. Onaj tko je u Kristu novi stvor, sposoban je za premošćivanje svih prepreka, rješavanje svakog problema. Krist je u njemu onaj koji premošćuje prepreke i rješava probleme. To je to! To znači: „Ljubav nas Kristova obuzima“. Krist u nama rješava probleme. Krist u nama gradi jedinstvo.

Riječ „obuzima“ u grčkom izvorniku glasi „sinéchei“, a znači „držati skupa“. Ljubav nas Kristova drži skupa! Ako smo razdijeljeni, ne držimo se skupa, a to znači da nam nedostaje Kristova ljubav. A bez Kristove ljubavi mi ni nismo kršćani. Vulgatin latinski prijevod ovaj pojam prevodi „urget“. „Caritas Christi urget nos!“ „Ljubav nas Kristova sili.“ Ovaj pojam u svom značenju ima određenu žurbu, hitnost. Ona nas sili da budemo zajedno, jedno. Ako u sebi ne osjećamo tu silu, hitnost, nema Kristove ljubavi u nama. Nismo kršćani. Može ta izreka biti i zloupotrebljena ako je se shvati kao silu nametnutu drugima. No to nije sila koja prisiljava druge. To je sila Kristove ljubavi, koja nas obuzima, sili i goni da krenemo u susret drugima. Da mi napravimo prvi korak. To je sila koja nas ne čini gospodarima nego slugama Kristove ljubavi. Nemamo mi Kristovu ljubav! Kristova ljubav ima nas! I obuzima nas! Drži nas zajedno! Sili da se otvorimo zajedništvu u ljubavi! To je ljubav koja ne ubija, nego umire za drugoga. To je ljubav koja je silila Krista umrijeti umjesto nas i za nas, da bismo svi bili jedno. Nakon što smo po krštenju postali novi ljudi, naš je život Kristov život. Mi smo mu neraskidivo pridruženi. I s njim i u njemu smo pridruženi jedni drugima, svojoj kršćanskoj braći i sestrama. Dopustimo mu da nas svojom ljubavlju drži zajedno, da nas svojom ljubavlju sili i goni jedinstvu. Vidjeti ćemo da je sve drugačije. Da smo mi drugačiji. I da su drugi drugačiji! Znat ćemo da nam drugi nisu neprijatelji, da su nam braća. Neće tim nestati ono što nas dijeli. Nije to tako jednostavno. Ali dogoditi će se nešto bolje. To što dijeli će nas obogatiti. I nastati će nešto novo, nešto što nas povezuje. Bit ćemo jedni s drugima i jedni za druge nova stvorenja rođena Kristovom milošću. I moći ćemo reći i živjeti: „Pomirenje - jer ljubav nas Kristova obuzima.“

Završio bih jednim apelom. Veoma je star i upućen je, kao i Pavlova poslanica, Crkvi u Korintu. Ali ima veze i s nama jer smo ne samo braća u Kristu, nego i slavenska braća. Riječ je o Pismu Korinćanima sv. Klementa Rimskoga, četvrtog rimskog biskupa i trećeg nasljednika sv. Petra, koji je upravljao Rimskom biskupijom od 92. do 101. godine i, prema predaji, završio život mučeničkom smrću na Krimu. S nama Slavenima je povezan preko svete braće Ćirila i Metoda, koji su u 9. st. bili uvjereni da su pronašli njegove kosti te su ih sa sobom ponijeli u Rim, kamo su išli tražiti podršku za svoje misionarsko poslanje među Slavenima. Sv. Ćiril je umro u Rimu i pokopan je u crkvi koja je posvećena sv. Klementu. U tom svom pismu sv. Klement ovako piše ondašnjim, ali i današnjim razdijeljenim i posvađenim kršćanima, a ja bih rekao osobito nama kršćanima na ovim našim složenim prostorima: „Zašto među vama ima svađa, srdžbe, nesloge, razdora i borbe? Zar nam nije isti Bog i isti Krist, zar na nas nije izliven isti milosni Duh i nemamo li isti poziv u Kristu? Zašto trgamo i komadamo Kristove udove i protiv vlastitoga tijela dižemo bunu te tako bezumljem obuzeti zaboravljamo da smo udovi jedni drugima?“ I onda dodaje hvalospjev Kristovoj ljubavi, onoj koja jedina, ako nas obuzme, drži nas zajedno i sili na pomirenje i jedinstvo među nama i našim Crkvama: „Ljubav nas povezuje s Bogom, ljubav pokriva mnoštvo grijeha, ljubav sve podnosi, sve strpljivo trpi, u ljubavi nema ništa podlo, ništa oholo; gdje je ljubav nema raskola, ljubav ne diže pobunu; ljubav sve čini u slozi; po ljubavi svi su Božji izabranici savršeni... Po ljubavi Gospodin nas je posvojio; zbog ljubavi koju je naš Gospodin Isus Krist gajio prema nama po Božjoj volji je dao svoju krv za nas, svoje tijelo za naše tijelo i dušu za naše duše.“

Dao Gospodin, da duše naše, obuzete istom Kristovom ljubavlju, i po ovoj današnjoj molitvi, jednom, po svršetku ovozemaljskog hodočašća, ugledaju Njega, Svjetlo od Svjetla, pravoga Boga od pravoga Boga, kojemu jedinom pripada blagoslov i slava, i mudrost, i zahvalnica, i čast, i moć i snaga u vijeke vjekova (usp. Otk 7,12). Amen.